Νά ἀποκατασταθῆ στό σύνολό της ἡ διαδικασία λειτουργίας ἐλευθέρου φοιτητικοῦ συνδικαλισμοῦ

Μία νέα ἐξέλιξη στό χῶρο τῶν φοιτητικῶν ὀργανώσεων σημειώθηκε τίς τελευταῖες ἡμέρες. Ὅπως γράψαμε στό φύλλο τοῦ Σαββάτου, ἀντικαταστάθηκε, μέ ἀπόφαση τοῦ Μονομελοῦς Πρωτοδικείου, ἡ παλαιά διοίκηση τῆς Ε.Φ.Ε.Ε. καί διορίσθηκε νέα, μέ ἐντολή νά προβῆ ἐντός ἕξη μηνῶν εἰς «διεξαγωγήν ἀρχαιρεσιῶν πρός ἀνάδειξιν τῆς διοικήσεως».

Πρό ὀλίγων μάλις ἡμερῶν, ἀντικατεστάθηκαν μέ ἀποφάσεις τοῦ Πρωτοδικείου οἱ παλαιές διοικήσεις ἕξη φοιτητικῶν συλλόγων. Ἡ ἐντολή πρός τίς νέες διοικήσεις ἦταν καί πάλι νά προβοῦν στό διάστημα τῆς θητείας τους σέ ἀρχαιρεσίες.

Ὅπως τονίσθηκε ἀπό τή στήλη αὐτή, οἱ φοιτηταί θεωροῦν τίς ἀποφάσεις τῶν Πρωτοδικείων σάν διναίωση τοῦ ἀγώνα τους κατά τῶν διορισμένων συμβουλίων τῶν συλλόγων τους ποῦ ἀρνοῦνταν νά συγκαλέσουν γενικές συνελεύσεις καί νά προχωρήσουν στή διενέργεια ἀρχαιρεσιῶν. Παράλληλα, ὑπογραμμιζόταν ὅτι μέ τίς ἀποφάσεις αὐτές δέν λήγει ἡ ἀνωμαλία πού ἔχει δημιουργηθῆ στόν φοιτητικό χῶρο ἐξ αἰτίας τῆς ὑπάρξεως διορισμένων συμβουλίων. Ἡ ἀνωμαλία παραμένει ὅσο δέν ἀντιμετωπίζεται τό πρόβλημα στό σύνολό του — ὅσο, δηλαδή, δέν ἀναγνωρίζεται στούς φοιτητάς τό δικαίωμα νά ἐκλέγουν τίς διοικήσεις τῶν συλλόγων τους, ὅσο δέν τούς ἀναγνωρίζεται τό δικαίωμα νά μετέχουν σάν σύνολο στίς διαδικασίες γιά τήν ἀντιμετώπιση τῶν εἰδικῶν καί γενικωτέρων προβλημάτων τῆς Παιδείας.

Τό θέμα γίνεται καί πάλι ἐπίκαιρο μετά τόν διορισμό τῆς νέας διοικήσεως τῆς Ε.Φ.Ε.Ε.

Κατ' ἀρχήν, θά πρέπει νά τονισθῆ ὅτι ἡ ἀλλαγή αὐτή ἔγινε ἐν ἀγνοίᾳ καί ἐρήμην τοῦ συνόλου τῶν φοιτητῶν. Ἡ ὅλη διαδικασία ἀποτέλεσε καθαρά «ἐσωτερικό» θέμα ὁρισμένου μόνο ἀριθμοῦ φοιτητῶν πού κινοῦνται στόν περιορισμένο κύκλο τῶν διορισμένων διοικήσεων. Τό γεγονός τοῦτο, ὅταν μάλιστα πρόκειται γιά τό ἀνώτατο συντονιστικό ὄργανο τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος, ὅπως εἶναι ἡ Ε.Φ.Ε.Ε., δείχνει σέ ποιό βαθμό βρίσκεται ἀπομονωμένη ἀπό τή συντριπτική πλειοψηφία τῶν φοιτητῶν αὐτή ἡ ἴδια ἡ «ἡγεσία» τοῦ φοιτητικοῦ κόσμου. Αὐτό ἄλλωστε ἀποτελεῖ καί διαπίστωση κυβερνητικῶν παραγόντων καί ἔχει τονισθῆ καί δημοσία, σέ συναντήσεις τῶν παραγόντων αὐτῶν μέ τίς διορισμένες ἡγεσίες τῶν φοιτητικῶν συλλόγων.

Ἀλλά καί αὐτή ἀκόμη ἡ καθαρά «ἐσωτερική διαδικασία» γιά νά συγκροτηθῆ ἡ νέα διοίκηση τῆς Ε.Φ.Ε.Ε. σέ σῶμα, ἀποτέλεσε ἀντικειμένο διαμάχης μεταξύ τῶν ἐνδιαφερομένων. Ὅπως ἔγινε γνωστό, ὑποβλήθηκαν ἐνστάσεις γιά παρατυπίες (πολλοί ἐψήφισαν μέσω ἀντιπροσώπων, ὁρισμένοι ἀπό τούς ὁποίους μάλιστα ἀνακλήθηκαν κλπ.) πού ἀπορρίφθηκαν μέ συνοπτική διαδικασία ὡς ἀβάσιμες, γεγονός πού προκάλεσε ἐκ νέου ἔντονες ἀντιδράσεις.

Ὅλα αὐτά, τονίζουν φοιτηταί, βρίσκονται ἔξω ἀπό τόν προβληματισμό, τίς ἀντηχεῖς καί τίς ἐπιδιώξεις τοῦ φοιτητικοῦ κόσμου. Οἱ ἴδιοι φοιτηταί ἐξ ἄλλου, ὑπογραμμίζουν ὅτι, ἐνῶ ἡ ἐντολή πού ἔχει ἡ νέα διοίκηση τῆς Ε.Φ.Ε.Ε. εἶναι συγκεκριμένη, νά διενεργήση δηλαδή ἀρχαιρεσίες γιά τήν ἐκλογή νέας διοικήσεως, στήν πρώτη ἀνακοίνωση τοῦ συμβουλίου τῆς Ε.Φ.Ε.Ε. πού ἐδόθη στήν δημοσιότητα, μόνο γι' αὐτό τό θέμα δέν γίνεται λόγος. Οὔτε καί ἀναφέρουν τά νέα μέλη τῆς διοικήσεως τῆς Ε.Φ.Ε.Ε. πῶς θ' ἀνταποκριθοῦν στήν ἐντολή πού τούς ἐδόθη ἀπό τό Πρωτοδικεῖο, ἤ πῶς θ' ἀντιμετωπίσουν τό θέμα τῶν συνελεύσεων στούς φοιτητικούς συλλόγους γιά τήν ἐκλογή ἀντιπροσωπευτικῶν διοικήσεων. Θά περίμενε κανείς ἀκόμη ν' ἀκούσῃ πῶς βλέπουν τήν κατάσταση πού ἐπικρατεῖ στό χῶρο τῆς Ἀνωτάτης Παιδείας. Ἀντί γι' αὐτό, γίνεται λόγος στήν ἀνακοίνωση περί «ἀφίστων τῶν προϋποθέσεων γιά τήν ἐπιτέλεσι μεγάλου καί σοβαροῦ ἔργου...».

Ἀλλά τό πρόβλημα εἶναι συγκεκριμένο. Σύμφωνα μέ τό καταστατικό, ἡ διοίκηση τῆς Ε.Φ.Ε.Ε. ἐκλέγεται ἀπό τό Πανσπουδαστικό Συνέδριο. Γιά νά ὑπάρξῃ ὅμως γνήσιο καί ἀντιπροσωπευτικό Πανσπουδαστικό Συνέδριο, πρέπει νά ἔχουν προηγηθῆ Γενικές Συνελεύσεις σέ ὅλους τούς φοιτητικούς συλλόγους τῶν ἀνωτάτων σχολῶν. Ἀπό τίς συνελεύσεις αὐτές θά πρέπει νά προκύψουν δημοκρατικά ἐκλεγμένες διοικήσεις, οἱ ὁποίες καί θά πρέπει νά ἀντιμετωπίσουν τό θέμα τῆς ἐκλογῆς μέσω συνελεύσεων τῶν ἀντιπροσώπων στό Πανσπουδαστικό Συνέδριο. Κάθε ἄλλη διαδικασία ἔξω ἀπό αὐτήν, ὄχι μόνο δέν θά λύνῃ τό πρόβλημα, ἀλλά θά ὀξύνῃ ἀκόμη περισσότερο τήν ἀνωμαλία στό φοιτητικό χῶρο, θά βαθύνῃ ἀκόμη περισσότερο τό χάσμα ἀνάμεσα στό σύνολο τοῦ φοιτητικοῦ κόσμου καί τῶν φοιτητικῶν συλλόγων πού δέν ἐκπροσωποῦν μέ τίς διορισμένες διοικήσεις τους.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ: ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΟΚΤΑΕΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Ὀκταετής πρέπει νά γίνῃ — πρός τό παρόν — ἡ ὑποχρεωτική ἐκπαίδευση, ἡ δέ ἐφαρμογή της νά ἀρχίσῃ σταδιακῶς ἀπό τό προσεχές σχολικό ἔτος καί νά μελετηθῆ ἡ δυνατότητα ἐπεκτάσεώς της σέ ἐννέα ἔτη.

Τήν ἄποψη αὐτή ὑποστηρίζει ἡ Ἐπιτροπή Παιδείας στήν ἔκθεσή της πού δημοσιεύεται στό ἐνημερωτικό τεῦχος πού κυκλοφόρησε ἡ Ἐπιτροπή γιά τήν πορεία τῶν ἐργασιῶν της.

Γιά τό θέμα τοῦ φορέως τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἡ Ἐπιτροπή φρονεῖ, ὅτι τά πρῶτα ἕξ ἔτη πρέπει νά διανύνται στό ὑπάρχον σήμερα Δημοτικό Σχολεῖο, καί τά δύο ἐπί πλέον (ἤ τρία) ἔτη νά διανύνται στό Γυμνάσιο. Μόνο δέ σέ περιπτώσεις ὅπου τοῦτο καθίσταται ἀνέφικτο οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ Δημοτικοῦ θά συνεχίζουν τήν ἐκπαίδευσή τους σέ παράλληλες τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, ἐνῶ κατά τό διάστημα τοῦτο θά μποροῦν νά μετατάσσωνται σέ παράλληλες τάξεις τοῦ Γυμνασίου.

Τέλος, ἡ Ἐπιτροπή Παιδείας, ἀναφερομένη στόν χρόνο ἐνάρξεως τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως καί στίς ἐσωτερικές ἐξετάσεις γιά τό Γυμνάσιο, εἰσηγεῖται τά ἑξῆς:

● Ἡ ἔναρξη τῆς Ὑποχρεωτικῆς Ἐκπαιδεύσεως. Ἡ Ἐπιτροπή φρονεῖ ὅτι τό ὑπάρχον σύστημα καλῶς ἔχει, ἤτοι: ἔτος εἰσόδου τοῦ παιδιοῦ εἰς τό Δημοτικόν Σχολεῖον ὁρίζεται βασικῶς τό ἕον καί κατά παραχώρησιν τό 5½ δι' ὅσους συμπληρώνουν 5 ἔτη καί ὁ μήνας τήν 1ην Ὀκτωβρίου τοῦ Ἔτους τῆς ἐγγραφῆς των εἰς τό σχολεῖον.

● Ἐξετάσεις. Ὑπάρχει ὁμόφωνος ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας καθ' ἣν ἐδεν θά ὑπάρχῃ φοιτητής εἰς τήν ὑποχρεωτικήν ἐκπαίδευσιν τῶν ἐλληνοπαίδων κατά τήν μετάβασίν των ἀπό τοῦ Δημοτικοῦ εἰς τό Γυμνάσιον, καταγουμένων πρός τοῦτο τῶν εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων.

Ἐξ ἄλλου, ὁ πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ἀμίτιμος καθηγητής Πανεπιστημίου κ. Χαρ. Φραγκίστας, ὑπογραμμίζει στήν Ἔκθεση:

«Διά νά δυνηθῇ ἡ Ἑλλάς νά προαχθῇ πολιτιστικῶς καί νά συναγωνισθῇ ἀποτελεσματικῶς τά λοιπά προηγμένα κράτη τοῦ κόσμου καί δή τά κράτη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος, τῆς ὁποίας τυγχάνει μέλος, εἶναι ἀνάγκη νά αὐξηθοῦν τά ἔτη ὑποχρεωτικῆς παιδείας δι' ὅσοντα τό Ἑλληνόπουλα, ὅσον τό δυνατόν συντομώτερον».

ΣΥΝΤΟΜΕΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἐκ μέρους φοιτητοῦ ἐπί πτυχίῳ τῆς Πανteίου ἐλάβαμε τήν ἑξῆς ἐπιστολή:

«Εἶμαι φοιτητής τῶν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν (Πανteίου) καί θεώρησα χρέος μου νά ἀποστείλω τήν ἐπιστολήν ταύτην πρός τήν ἔγκριτον ἐφημερίδαν σας διά νά ἀκουσθῇ ἡ φωνή μου ἐπί ἑνός αἰτήματος, τό ὁποῖον θεωρῶ δίκαιον, καί ἀφορᾷ ὡρισμένους ἐκ τῶν συναδέλφων μου. Τό αἴτημα τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου προγράμματος σπουδῶν εἰς τάς Ἀνωτάτας Σχολάς, τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας. Συμφώνως πρός τό νέον πρόγραμμα σπουδῶν, ἐφαρμοσθεν ἤδη ὑπό τῆς σχολῆς μας, ἑκαστος φοιτητής διακιοῦται νά προαχθῇ εἰς τό ἑπόμενον ἔτος σπουδῶν ἐφ' ὅσον ἐπέτυχε εἰς ἕξ (6) συνολικῶς μαθήματα. Ὡς ἐκ τούτου μαθήματα ἅτινα δέν συμπεριελήφθησαν εἰς τό νέον πρόγραμμα καταργηθέντα καί μή διδασκόμενα ἐχαρίσθησαν εἰς τούς φοιτητάς ὅλων τῶν ἐτῶν ἐκτός τῶν ἐγγραφέντων κατά τό 1970—71 εἰς τό τέταρτον ἔτος. Οὕτω ἡμεῖς οἱ τοῦ 1970—71 ἐπί πτυχίῳ, καίτοι περάσαντες, 10, 11, ἤ 12 μαθήματα τοῦ πτυχίου δέν δυνάμεθα νά λάβωμεν τό πτυχίον μας ἐπειδή ὀφείλομεν μάθημα, καταργηθέν καί μή διδασκόμενον ὁλοσχερῶς ἤ προαιρετικόν. Καί ἐρωτᾶται: Κατά ποίαν λογικήν ἐξαιρεθῆμεν ἐκ τῶν μέτρων ἅτινα ἐλήφθησαν δι' ὅλα τά ἔτη; Μήπως δέν εἴμεθα καί ἡμεῖς φοιτηταί τῆς ἰδίας σχολῆς; Πῶς εἶναι δυνατόν οἱ ἐπί πτυχίῳ 1971—72 νά λαμβάνουν τό πτυχίον των ἐπιτυχόντες εἰς ἕξ (6) μόνον μαθήματα ἐκ τῶν 10, 11 ἤ 12 εἰς ἅτινα ἔχομεν ἐπιτύχει ἡμεῖς; Σημειωτέον ὅτι τά ἕξ (6) μαθήματα εἰς ἅτινα διαγωνίζονται οἱ τεταρτοετεῖς 1971—72 εἶναι ἀκριβῶς τά ἴδια μέ ἐκεῖνα ἅτινα ἔχομεν ἐπιτύχει καί ἡμεῖς ἐκ τῶν 10, 11, ἤ 12. Νομίζω πώς οἱ ἀριθμοί ἀμιλοῦν περί τῆς ὑπαρχούσης ἀνίσου μεταχειρίσεως εἰς μίαν καί τήν ἴδιαν σχολήν. Ὑψώνοντας τήν φωνήν μου ζητῶ τήν ἄρσιν τῆς ἤδη γενομένης — ἄν μή τι ἄλλο — ἀνίσου μεταχειρίσεως τῶν ἐπί πτυχίῳ εὑρισκομένων φοιτητῶν 1970—71.

Μετά τιμῆς
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΟΥΛΗΣ
Φοιτητής ἐπί πτυχίῳ 1970—71
Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν Πανteίου

ΟΙ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ — ΝΑΥΠΗΓΩΝ

Μέ ἀπόφαση τοῦ ὑπουργοῦ Παιδείας ὁρίζεται ὅτι στίς προαγωγικές ἐξετάσεις α περιόδου τῶν Ἀνωτέρων Σχολῶν Ἠλεκτρονικῶν καί Ναυπηγῶν, δημοσίων καί ἰδιωτικῶν, δύνανται νά μετάσχουν οἱ μή συμπληρώσαντες ἀριθμόν ὡριαίων ἀπουσιῶν, ὄχι ὅμως, περισσότερες τῶν 200 παραπέμποντα σέ προαγωγικές καί πτυχιακές ἐξετάσεις κατά τήν περίοδο Σεπτεμβρίου. Οἱ συμπληρώσαντες ἤδη τῶν 200 ὡριαίων ἀπουσιῶν ἀπορρίπτονται καί ὑποχρεοῦνται, νά παρακολουθήσουν τά μαθήματα τῆς αὐτῆς τάξεως. Ἡ ἐφαρμογή τῆς παρούσης ἀρχίζει ἀπό τό σχολικό ἔτος 1972—73 (Φ.Ε.Κ. 485 Β).

ΝΕΟΙ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ

Ἡ Ἰατρική Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἐξέλεξε ὡς μόνιμους ἐπικουρικούς καθηγητάς τούς κ.κ. Μεν. Μπατρίνο τῆς Ἔδρας Πειραματικῆς Φαρμακολογίας καί Ἰω. Χατζημηνᾶ τῆς Ἔδρας Φυσιολογίας.

Μήπως, συναντήσατε κι' ἐσεῖς στό δρόμο σας μερικές κοπέλλες μέ γαϊάζια στολή, πού ὁδηγοῦν κόκκινα σκούτερς; Ἄν ναί, τότε ἁπλῶς συναντήσατε τίς TOURIST PILOTS TEXACO. Οἱ κοπέλλες τῆς TEXACO, κυκλοφοροῦν πρωΐ καί ἀπόγευμα στίς πιό πολυσύχναστες περιοχές τῆς Ἀθήνας, προσφέροντας δωρεάν τίς ὑπηρεσίες τους στούς ξένους τουρίστες, ἀλλά καί στούς Ἕλληνες ὁδηγούς, πού τυχόν βρίσκονται σέ δυσκολία. Ἐφοδιασμένες μ' ἕνα σωρό πληροφοριακά φυλλάδια καί ἔχοντας κατάλληλα ἐκπαιδευθῆ, μποροῦν νά δώσουν σαφεῖς ὁδηγίες γιά κάποια διεύθυνση στήν Ἀθήνα πληροφορίες γιά ξενοδοχεῖα, μουσεῖα, ἐστιατόρια, τράπεζες, γραφεῖα ταξιδίων, καί ὅ,τι ἄλλο μπορεῖ νά ἐνδιαφέρῃ τόν ξένο ἐπισκέπτη μας. Ἡ ὁμορφιά τοῦ ἀττικοῦ τοπίου, ἡ θάλασσα, ὁ ἥλιος, τά ἀξιοθέατα τῆς Ἀθήνας, καί τώρα οἱ TOURIST PILOTS τῆς TEXACO, δέν ἀφήνουν δεδαίας περιθώρια γιά πλήξη σέ κανένα τουρίστα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ Α.Ε.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

Τά Γραφεῖα μας μετεφέρθησαν ἐπί τῆς ὁδοῦ Ἀριστείδου 6, 5ος ὄροφος.

Νέοι ἀριθμοί τηλεφώνου: 3230.101 καί 3244.111.

Μιά εἰκόνα ἀπό τό Κουάνγκ Τρί, ὅπως τήν δίνει τό Ἀνόϊ

Βορειοβιετναμέζοι ὁχυρωμένοι στό Κουάνγκ Τρί, ὅπου τίς τελευταῖες ἡμέρες διεξάγονται φονικές μάχες. Ἡ φωτογραφία αὐτή ἀπεστάλη στό Τόκιο ἀπό τό Ἀνόϊ. Τά χθεσινά τηλεγραφήματα ἀπό τό Κουάνγκ Τρί ἀναφέρουν ὅτι οἱ Βόρειοι ἐγκαταλείπουν τίς θέσεις τους καί ὅτι οἱ νοτιοβιετναμικές δυνάμεις πέτυχαν νά διανοίξουν τήν μεγάλης σημασίας ὁδό Χοῦε — Κουάνγκ Τρί.

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΒΑΡΥΣΗΜΑΝΤΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΣ ΤΟΥ

Ὁ Μακάριος ἀφηγεῖται

ΠΩΣ ΕΦΥΓΕ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΕΥΧΕΛΛΕΣ ΜΕ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΑΝΚΕΡ. – ΠΩΣ ΠΗΓΕ ΣΤΗΝ ΑΦΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΑΠΤΙΣΕ ΣΤΗΝ ΟΥΓΚΑΝΤΑ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΤΟ ΓΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΣΕ Η ΟΜΑΔΙΚΗ ΒΑΠΤΙΣΗ ΙΘΑΓΕΝΩΝ, ΩΣΤΕ ΤΩΡΑ ΝΑ ΠΛΗΣΙΑΖΟΥΝ ΤΙΣ 50.000. – ΚΑΙ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΑΘΗΝΑΓΟΡΑ

Στό περιθώριο τῆς μεγάλης πολιτικῆς σημασίας συνεντεύξεως, πού παρεχώρησε στόν ἔκτακτο ἀπεσταλμένο τῶν «ΝΕΩΝ» κ. Χρήστο Σβολόπουλο καί ποῦ δημοσιεύθηκε προχθές, ὁ Πρόεδρος Μακάριος εἶχε μέ τόν συνεργάτη μας πολύωρη φιλική συνομιλία. Κατά τή διάρκεια τῆς συνομιλίας αὐτῆς, μέ τήν ἁπλότητα πού τόν χαρακτηρίζει, ὁ Κύπριος ἡγέτης ἀφηγήθη διάφορα περιστατικά καί ἄγνωστες λεπτομέρειες ἀπό τόν μακροχρόνιο ἀγώνα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ἀλλά καί χαρακτηριστικά στιγμιότυπα ἀπό τίς προσωπικές του δοκιμασίες καί κυρίως ἀπό τήν ἐξόριά του στίς Σεϋχέλλες, καθώς καί λίγα γιά τόν ἀοίδημο Οἰκουμενικό Πατριάρχη Ἀθηναγόρα.

Γράφει ὁ κ. Χο. Σβολόπουλος:

Ὁ πρόεδρος Μακάριος δέν εἶναι μόνο ἕνας κυβερνήτης ἱκανός, ψύχραιμος καί πεπειραμένος, πού διατηρεῖ τήν αὐτοκυριαρχία του στίς πιό κρίσιμες στιγμές καί στίς πιό μεγάλες φουρτοῦνες. Εἶναι, ἐπίσης, ἕνας θρησκευτικός ἡγέτης μέ μεγάλη ἀκτινοβολία ὄχι μόνο μεταξύ τῶν Ὀρθοδόξων, ἀλλά καί σέ ὁλόκληρο τόν Χριστιανικό κόσμο. Καί εἶναι, τέλος, ἕνας ἄνθρωπος ὁλοκληρωμένος, πολύπλευρος, εὐχάριστος συνομιλητής, ὁ ὁποῖος καί τά πιό δραματικά ἐπεισόδια τά ἀφηγεῖται μέ μιά ἁπλότητα καί φυσικότητα καί μ' ἕναν τρόπο πού παίρνουν τίς διαστάσεις τῆς ἱστορικῆς ἀποστάσεως, καί ἄς ἔχουν συμβῆ μόλις λίγα χρόνια πρίν, πού ἐνῶ ὅλοι τά ἔχουμε ζήσει, τά ἀκούμε σάν κάτι τό ἐντελῶς νέο. Ὁ κουβεντιάζης μέ τόν Ἀρχιεπίσκοπο Μακάριο, ἡ συζήτηση καταλήγει σέ μονόλογο τοῦ ἰδίου. Ἀλλά σ' ἕνα μονόλογο εὐχάριστο, μέ ἀφηγήσεις συναρπαστικές, θά μποροῦσα νά πῶ, ὅπως αὐτές πού μεταφέρω χρονογραφικά στή συνέχεια.

Διηγεῖται ὡς ἑξῆς ὁ ἴδιος ὁ πρόεδρος Μακάριος τό χρονικό τῆς ὀπελευθερώσεώς του ἀπό τίς Σεϋχέλλες καί τῆς ἐνάρξεως τῶν στενῶν σχέσεών του μέ τίς ἀφρικανικές χῶρες, καθώς καί τήν ἐξάπλωση τῆς Ὀρθοδοξίας σέ πολλές ἀπ' αὐτές:

«Ἦταν ὁ καιρός πού οἱ Ἄγγλοι ἀπεφάσισαν νά μᾶς δώσουν τήν ἐλευθερία. Στό ἀπόμερο, ὅμως, αὐτό νησί, θά περνοῦσε σέ 15 μέρες ἕνα «πλοῖο τῆς γραμμῆς». Ζητήσαμε ἀπό τούς Ἄγγλους νά στείλουν τό πολεμικό σκάφος, μέ τό ὁποῖο μᾶς εἶχαν μεταφέρει ἐκεῖ. Ἡ ἀπάντηση ἦταν ὅτι βρισκόταν σέ ἐπισκευή... Ὑπομονή, λοιπόν... Δέν ὑπῆρχε ἄλλο ἀγγλικό σκάφος... Μᾶς ἐπέτρεψαν νά κυκλοφορήσουμε. Καί τήν ἄλλη μέρα μ' μιά βάρκα πῆγα σ' ἕνα κοντινό ξερονήσι, Ἀνέβηκα σ' ἕνα λοφίσκο, ἀγναντεύοντας στήν ἀπεραντοσύνη καί ταξιδεύοντας μέ τή σκέψη, ὅταν, ξαφνικά, πετρουσιόσθηκε ἕνας ἀπό τούς φρουρούς καί μοῦ φώναξε:

— Σέ μιά-δυό μέρες περνόει ἀνοιχτά ἕνα ἑλληνικό τάνκερ... Θέλετε νά σᾶς πάρῃ αὐτό;

Κι' ἤθελε ρώτημα;

Κατέβηκα ἀπό τόν βραχώδη λοφίσκο καί γύρισα στίς Σεϋχέλλες. Ἐκεῖ ἔμαθα πῶς τό ἑλληνικό πλοῖο θά περνοῦσε τό πρωΐ καί ὅτι μέ ραδιογράφημα ὁ καπετάνιος δέχθηκε εὐχαρίστως νά μᾶς παραλάβῃ, ἀλλά θά ἔφευγε ἀμέσως καί ἔπρεπε νά βιαστοῦμε. Τοῦ ἀπαντήσαμε παρακαλώντας νά δεχθῆ μικρή καθυστέρηση, γιά νά προλάβουμε νά ἑτοιμάσουμε τίς βαλίτσες μας. Δέχθηκε... Ὅλη τή νύχτα τακτοποιούσαμε τά πράγματά μας. Κι' ὅταν ἦλθε ἐκεῖνη ἡ εὐλογημένη κι' ἀξέχαστη στιγμή πού ἐπιβιβασθήκαμε στό ἑλληνικό σκάφος, νοιώσαμε ἕντονα τή συγκίνηση τοῦ ἀνεκτίμητου ἀγαθοῦ τῆς ἐλευθερίας.

Τό τάνκερ ἀνῆκε στόν Ὠνάσση. Κι' εἶχε μιά διορρύθμιση καταπληκτική, ὄχι μόνο γιά τό εἶδος του, ἀλλά καί γιά πολυτελές ἐπιβατηκό. Τό σαλόνι κι' οἱ καμπίνες του ἦταν πολυτελέστερες καί αὐτοῦ τοῦ «Κουῆν Μαίρη». Ὁ Ὠνάσης τό χρησιμοποιοῦσε συχνά καί γιά δικά του ταξίδια.

Ρωτήσαμε τόν καπετάνιο ποῦ θά μᾶς ὁδηγήσῃ. Μᾶς εἶπε πώς εἶχε πρόγραμμα γιά ἕνα λιμάνι πού δέν θά μᾶς ἐξυπηρετοῦσε. Μᾶς πρόσθεσε, ὅμως:

— Ἄν θέλετε θά ἀλλάξω πορεία...

Συμφωνήσαμε νά μᾶς πάῃ στή Μαδαγασκάρη. Ὅταν φτάσαμε ἐκεῖ, μᾶς περίμενε μιά εὐχάριστη ἔκπληξη: Χιλιάδες λαοῦ, Ἕλληνες τῆς παροικίας καί ἰθαγενεῖς, μᾶς ὑποδέχθηκαν μέ ἐνθουσιασμό.

Στήν Ἀφρική

Ἀπό ἐκεῖ πήγαμε στήν Ἀφρική, μέ σταθμούς στίς μεγάλες πόλεις τῆς Ζάμπιας, τῆς Τανζανίας, τῆς Κένυα καί τῆς Οὐγκάντα, ὁ πρόεδρος τῆς ὁποίας ὑπῆρξε φιλόφρων καί περιποιητικός, καί μοῦ ζήτησε... νά βαφτίσω Ὀρθόδοξα τό παιδί του.

— Ἐγώ εἶμαι Μωαμεθανός, μοῦ εἶπε, ἀλλά θέλω τό παιδί μου νά γίνῃ Χριστιανός. Ποοτιμῶ νά γίνῃ Ὀρθόδοξος, γιατί νοιώθω ἐμπιστοσύνη σέ σάς...

Αὐτή ἦταν μιά ἀρχή.

Ἡ συνέχεια εἶναι ὅτι οἱ ἰθαγενεῖς ὄρχισαν νά βαφτίζωνται ὁμαδικά. Περισσότεροι ἀπό 5.000 ἔγιναν Ὀρθόδοξοι... Καί ὁ ἀριθμός αὐτός τώρα θά φθάσῃ τίς 50.000! Καί συνεχῶς θά οὐξάνῃ, γιατί ἤδη ἔχουν χειροτονηθῆ τρεῖς ἱερεῖς ἰθαγενεῖς καί ἄλλοι σπουδάζουν σέ ἱερατικές σχολές. Ἐκτός οὐτοῦ, ἔχω προγραμματίσει τή λειτουργία ἱερατικῆς σχολῆς στήν Καμπάλα τῆς Οὐγκάντα. Θά ἐοδευθοῦν ἀρκετά ἑκατομμύρια, ἀλλά ὁ σκοπός ἀγιάζει τά μέσα... Σ' αὐτή τή σχολή θά διδάξουν τρεῖς ἱερεῖς Ὀρθόδοξοι, ἀγγλομαθεῖς, προεοχόμενοι ὁ ἕνας ἀπό τήν Ἀθήνα, ὁ δεύτερος ἀπό τό Λονδίνο, ἐνῶ ὁ τρίτος θά εἶναι Κύπριος.

Περί Ἀθηναγόρα

Ἀνεφέρθη, ἐπίσης, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος στήν προσωπικότητα τοῦ ἐκλιπόντος Πατριάρχου Ἀθηναγόρα, τόν ὁποῖο ἐθαύμαζε. Καί ἀφηγήθηκε μερικά περιστατικά ἀπό τή ζωή τοῦ Πατριάρχου. Σ' ἕνα ἀπ' αὐτά, στήν Ἀμερική, ὁ ἀείμνηστος Ἀθηναγόρας παρά λίγο νά γίνῃ πρόξενος κακοῦ σ' ἕνα νέγρο.

«Τήν ἐποχή ἐκείνη, ἀφηγεῖται ὁ Μακαριώτατος, ἐπειδή οἱ Ἕλληνες ἱερεῖς ἐγένοντο ἀντικείμενα περιεργείας, ὁ Ἀθηναγόρας ἀπαγόρευσε νά κυκλοφοροῦν ρασοφοροῦντες. Ὁ ἴδιος, ὅμως, ἔκανε συχνά περιπάτους καί πάντα μέ τό σχῆμα του. Ἕνα πρωΐ, σέ μιά στροφή ἑνός δρόμου, ἕνας νέγρος, ἀντικοῦζον τάς τον, ἐπιδλητικό καί θεόρατο μέ τή μακριά γενειάδα του, φοβήθηκε τόσο, ὥστε ἔχασε τίς αἰσθήσεις του!

Ὅταν συνῆλθε, ἔδειχνε τρομοκρατημένος καί ἔτρεμε σύγκορμος. Μάταια ποοσπαθοῦσαν ὅλοι νά τόν πείσουν ὅτι... τό ὑπερφυσικό ὄν, ποῦ εἶχε ἀντικρύσει, ἦταν ἕνας ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, καλός καί ἀγαθός. Τελικά, ὁ ἀτυχής νέγρος ἐπείσθη, ἀλλά δικαιολογήθηκε ὅτι ὁ φόβος του προῆλθε ἀπό μιά σύμπτωση: Ἡ γυναίκα του εἶχε δῆ ἕνα ὄνειρο καί προμάντευε ὅτι «κάτι κακό θά τοῦ τύχαινε σήμερα, γι' αὐτό τοῦ συνέστησε νά ποοσέχῃ...».

Καί τό... κακό δρέθηκε ξαφνικά μποοστά του, στόν δρόμο. Ἦταν ἐπηρεασμένος ἀπό ὅσα τοῦ εἶχε πῆ ἡ γυναίκα του, εἶδε καί γιά πρώτη φορά ἕναν ἄνθρωπο στά ὁ. λόμαυρα, μέ τό ψηλό καλυμμαύχι, τό μακρύ πρόσωπο, ἐκεῖνη τήν τεράστια, ὁλόλευκη γενειάδα, ποού ἀνέμιζε στό φύσημα τοῦ ἀέρα, νά περπατᾶ μέ ἀσυνήθιστα ἀργό δῆμα: καί φαντάσθηκε πῶς τό περίεργο γι' αὐτόν φαινόμενο ἦταν οὐρανοκατέδατο καί θά τοῦ ἔκανε κακό...».

Θά χρειαζόταν πολύς χῶρος ἀκόμη γιά νά ἀναφέρουμε κι' ἄλλα ἀπό ὅσα ἀκούσαμε.- "Ας ἀρκεσθοῦμε ὡς ἐδῶ. Ἴσως δροῦμε κάποια ἄλλη εὐκαιρία νά ἐπανέλθουμε.

ΧΡ. ΣΒΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος, λίγο πρίν ἀναχωρήση ἀπό τίς Σεϋχέλλες, ὅπου ἦταν ἐξόριστος, δέχεται λουλούδια ἐκ μέρους τοῦ προσωπικοῦ τοῦ σπιτιοῦ στό ὁποῖο ἔμενε.

